

POHOD PIONIRJEV

Oživali bodo časi partizanov

Republiška zveza prijateljev mladine je pobudnik akcije Pohod pionirjev po poteh prvih slovenskih partizanskih enot in aktivistov OF. Začetek pohoda je bil

na Čebinah, zaključek pa bo 25. junija v Dražgošah. S pohodom bodo pionirjem omogočili sodelovanje v akciji z bogato vsebino, saj bodo obujali spomin na

partizanske pohode in tako razvijali tradicije NOB.

Sodelovali bodo pionirji vseh bežigradskih šol, združeni pa bodo v Rašiškem odredu, ki ga bo sestavljalo več čet s po 20 pionirji. V vsaki četi bodo poleg komandirja in komisarja še sanitetni referent in po šest kulturnikov, tako da bodo poskrbeli tudi za kulturno in zabavno življenje. Častni komandant Rašiškega odreda bo narodni heroj Mirko Jerman.

Začetek pohoda bo 13. junija v Dolu, nakar bo odred odšel na Korent, čez Pšato do Kraljeve hiše in nato do Belinke. Naslednjega dne bo start v Tomačevem, od tam bodo šli do Gramozne jame in Zal mimo spominskega obeležja pred KS »Boris Kidrič« do družbenega doma Stadion, grobnice v Stožicah, mimo obeležja pri osnovni šoli na Ježici do spominske plošče pri Tonosi. Tretji dan bo zbirališče pri črnuškem mostu, pohod bo vodil mimo obeležij na Črnučah, zaključek pa bo pred osnovno šolo Maksa Pečarja.

Na vsej trasi pohoda se bodo pionirji in njihovi spremljevalci ustavljali ob spomenikih iz NOB, kjer bodo imeli krajše proslave, predstavniki ZZB NOV pa bodo opisovali dogodke, zaradi katerih so posamezna obeležja nastala. Za popestritev pohoda bodo poskrbele tudi nepredvidene zasede. Pionirji bodo predali simbole odreda (komandantovo torbo, torbo prve pomoči ter 3 zastave pohoda) šišenskim pionirjem v vasi Rašica.

M. VUCEMILO

ŠOLT v Krki

Ob dnevu mladosti so pod pokroviteljstvom Zveze kulturnih organizacij Bežigrad v Krki odprli razstavo fotografij članov fotografije ŠOLT. Do 25. junija bo svoja dela razstavljalo 22 avtorjev. Izbor fotografij ni enoten, avtorje pa združuje iskren pristop do oblikovanja sveta, ki ga doživljajo.

E. K.

CICIBANI SO RAJALI

Marjetice za Tita

Več kot sto predšolskih otrok, ki so v enotah vzgojnovarstvenega zavoda Mladi rod obiskovali malo šolo, je nastopilo na prireditvi, s katero so praznovali 85. rojstni dan tovariša Tita.

Prireditev je bila na grišču vrtca KS Savsko naselje v Belokranjski ulici, katerega prizidek je bil zgrajen z denarjem prvega sa-

moprispevka. Otroci so prepevali in rajali ter nastopili v različnih igrinah, ki so jih vodile skrbne vzgojiteljice. Zelo sproščen in nadvse prigrčen je bil nastop otrok v rajalni igrini »Cicibani bele Ljubljane«, med katero so s šopki belih marjetic nazdravljali tovarišu Titu ob njegovem rojstnem dnevu.

E. K.

Človek z velikim srcem

Vem, da si vsakdo od nas mladih želi osebno srečati tov. Tita. Redki so tisti, ki se jim ponudi taka priložnost.

Meni se je sreča nasmehnila lani, ko sem odšla s taborniki odreda Bičkova skala na otvoritev Spominskega doma borcev v Kumrovec. Tov. Titu naj bi v imenu pionirjev in mladincev našega Centra izročila leseno skulpturo, ki smo jo izdelali sami.

Po ogledu doma smo vsi težko pričakovali trenutek, ko bo med nas stopil tov. Tito. Ko so nam sporočili, da nas bo tov. Tito sprejel, me je kar stisnilo pri srcu. Vedno večjo tremo sem imela. Usta sem imela čisto suha. Videla sem, da ni bilo nič boljše tudi z ostalimi udeleženci. Mene je še posebej skrbelo, da se pri nagovoru ne bi zmotila.

V obeh nas vseh je bilo veliko pričakovanje in zadrega hkrati.

Tov. Tito je vstopil. Pozdravili smo ga z burnim ploskanjem. Pozabili smo na strah, zadrega je splahnela, kot bi jo odnesel njegov vedri nasmeh. Čutila sem njegovo ljubezen do nas vseh, njegovo veliko srce. Postali smo eno, Tito in mi.

Tedaj sem stopila k njemu in mu po krajšem nagovoru izročila darilo. Pozorno me je poslušal in se mi prisrčno zahvalil. V tisku roke sem čutila čvrsto voljo velikega voditelja naših narodov.

Neizmerno sem bila srečna. Verjeti nisem mogla, da je resnično, kar doživljam. Vse se je zgodilo tako hitro, zame veliko prehitro.

Najraje bi kar ustavila čas. Za spomin mi je ostala le slika, ki jo skrbno čuvam.

BOJANA HREN, 8. a razred
Center za rehabilitacijo sluha in govora

PREDVOJNO DELOVANJE KOMUNISTOV V NAŠI OBČINI (4)

Zoper vojno, za rešitev narodnostnega, kmečkega in socialnega vprašanja — Temu klicu čebinskega manifesta so sledili tudi delovni ljudje predvojnne občine Ježica, ki so se v čedilje bolj strnjene vrstah zbirali okrog soobčanov-komunistov.

MOGOČEN ŽAR NAD SAVO

Smernice čebinskega manifesta so kmalu po ustanovitvi KPS začeli uveljavljati tudi komunisti rajona Ježica. Na predvečer 1. maja 1937 leta so na Taboru nad Črnučami prižgali mogočen kres in z njim simbolizirali začetek gibanja delovnega ljudstva na ljubljanskem Posavju. Dobro razvite partijske celice, tako terenske kakor tudi tovarniške, so omogočile, da se je ljudskofrontno gibanje na tem območju izredno hitro širilo. Ni bilo komunista, ki ne bi pridobil številnih pristašev za to gibanje, nanje ideološko-politično vplival in jih aktivno vključeval v razne akcije.

Glede na nove naloge je bilo delo razdeljeno in so bili posamezni komunisti zadolženi samo za posebne naloge, ki so jih morali opravljati v strogi tajnosti. Urška Zatljer, ki je po vrnitvi iz Moskve leta 1937 delala v tehnični službi CK KPS, je na primer opravljala zelo odgovorno kurirsko delo in naloge v zvezi z ilegalnimi potovanji komunistov. Tako je tudi za ilegalca

jednica) v občini. Svoje nadrejene sta podrobno obveščala o gibanju množic, kar nam pove tudi edino še ohranjeno poročilo, v katerem zelo izčrpno opisujeta, kje in kako so potekali dogodki; temu sta posvetila celo posebno poglavje, ki sta mu dala naslov »ekskurzije«. Tu sta med drugim napisala: »Že prejšnja leta so komunisti uporabljali poletensko dobo za večje ali manjše ekskurzije v naravo za svoje akcije. Dočim so se v prejšnjih letih v poletenskih mesecih podajali izključno le v planine, kjer so dostikrat najemali kar cele planinske kočice oziroma pastirske stajaje za svoje zaupne namene, so si letos izbrali nižinske kraje, ker jim je v planinah postalo »prevroče...«

»Letošnje ekskurzije so večinoma polodneve, od časa do časa pa prirede tudi celodnevne. Poldnevne so za manjše okolišje, v glavnem za območje ene političnega okraja, celodnevne pa služijo za zbirališče komunistov iz dveh ali treh okrajev.«

O shodu na Taboru nad Ihanom pa sta med drugim povedala: »To je bila že prava pravcata demonstracija komunistov. Ciril Kalinger iz Stožic 85, pristojen v Šmihel-Stopiče, mizarški pomočnik, trenutno inkasant, je nosil veliko slovensko zastavo in jo obesil pred zborovanjem na zvonik cerkve na Taboru. Po končanem zborovanju jo je snel in jo nosil na čelu spreveda do

Iz iskre plamen

Andreja Veluščka-Matevža iz Maribora, s katerim se je leta 1940 poročila, preskrbela lažne dokumente, da se je lahko nastanil pri njenem bratu v Savljah. Posebne naloge je Zatljerjeva opravljala vse do 1940, ko se je morala napotiti v Zagreb k tovarišu Titu, kjer je bila pomočnica radiotelegrafista. Ustrezno znanje si je pridobila med šolanjem v Moskvi.

Prvi posvet, ki so ga o ljudskofrontnem gibanju pripravili komunisti rajona Ježica, je bil v začetku maja 1937 na Taboru nad Črnučami. Udeležili so se ga tudi simpatizerji KP, zato je bil posvet pripravljen kot izlet, na katerega je policija poslala svoje agente. Ker so bili na to pripravljeni, so se komunisti ob pravem času in na primeren način oddaljili ter opravili posvet, na katerem je bila tudi Vida Tomšič, brez nezaželenih »gostov«. Razpravljali so o nedavnem ustanovnem kongresu KPS, se pogovorili o nadaljnjih nalogah in o organiziranju pregega političnega shoda ljudske fronte za ljubljansko okolico in kamniško območje. Ta shod je bil 23. maja 1937 na Taboru nad Ihanom, na katerem je govorila tudi mladinka Danila Kumar.

gostilne »Vojska«. Na zborovanju je nastopila cela vrsta govornikov oziroma govornic. Med drugim je kot govornica nastopila tudi Danila Kumar z Ježice 68, ki je govorila o vojni in miru. Vse govore so spremljali ostri medklici zoper fašizem...«

»Celodnevni izlet je bil naslednjo nedeljo, 20. junija t. l., na Limbarsko goro nad Moravcami. S seboj so zopet imeli slovensko zastavo, posamezniki pa manjše zastavice. Nekateri so se na izlet pripeljali kar z avtomobilom... Ena skupina izletnikov na Limbarsko goro se je zvečer ustavila na gasilski veselici v Nadgorici (po številu 30 do 40), kjer je ostala do polnoči. Pri svojem pohodu na veselico so namenoma obesili slovensko zastavo na jablano, ki je bila poleg mize, za katero so sedeli najizrazitejši pristaši JRZ v ježiški občini. Pri tem so nekateri komunisti začeli prirejati ovacije slovenski zastavi. Okrog 11. ure zvečer so nekateri začeli deliti letake z napisom pesmi »Hej Slovenci« in »Oblaki so rdeči«, ki pa nimajo znanega besedila, marveč svoje komunistično besedilo, pojo jih pa seveda v izvrtnem napevu...«

Nato v poročilu sledita obe pesmi v prirejenem besedilu, sta še dodala: »Ti dve pesmi sta poleg starejših letos najbolj v modi, pojo in žvižgajo jih doma in na izletih, z njimi se deloma tudi razpoznavajo. Pri eventualnem zagovoru pred orožniki ali sodiščem pa taje komunistično besedilo!...«

Poglavje »ekskurzije« sta zaključila z besedami: »Kaznivih dejanj se kar najbolj ogibljejo. Če jih slučajno oblast zaloti, dosledno vse taje. Najbolj seveda taje, kdo prireja oziroma organizira izlete. Tako oblasti še do danes ni uspelo natančno ugotoviti, kdo je za to. Eventualno krivdo sprejeme vsak zase! Tudi ženske! Vsak stori vse samo iz svoje lastne pobude!«

(Se nadaljuje)

Po raznih virih prireja:
EDA KOMAVLI

ZGOVORNO POROČILO ŽUPANA SEVERJA

O množičnih zborovanjih tedanja časniki niso ničesar poročali. Tudi med radijskimi poročili ni bilo o njih ničesar slišati. Takratne meščanske oblasti so namreč kakršnokoli objavo o teh dogodkih prepovedale.

Nista pa o zborovanjih molčala ježiški župan Franc Sever in njegov brat Janez, ki je bil duhovni vodja vladajoče JRZ (Jugoslovanska radikalna za-